

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาถึงการจัดการความรู้ชุมชนของกลุ่มแม่บ้าน : กรณีศึกษา กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง ระดับ 4 ดาว จังหวัดเลย ซึ่งผู้วิจัยได้แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน ของกลุ่มทอผ้าระดับ 4 ดาว จังหวัดเลย ได้แก่ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มข้อมูลเกี่ยวกับสมาชิก และความหลากหลายของความรู้เกี่ยวกับผ้าพื้นเมือง

ตอนที่ 2 ศึกษาความรู้ชุมชนของกลุ่มทอผ้าพื้นเมือง ในจังหวัดเลย

ตอนที่ 3 ศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการความรู้ของกลุ่มทอผ้าพื้นเมือง

ตอนที่ 4 รูปแบบในการจัดการความรู้ชุมชน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน ของกลุ่มทอผ้าระดับ 4 ดาว จังหวัดเลย ได้แก่ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่ม ข้อมูลเกี่ยวกับสมาชิก และความหลากหลายของความรู้เกี่ยวกับผ้าพื้นเมือง

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มทอผ้าที่ได้รับการจัดอันดับ 4 ดาว ในจังหวัดเลย จากการจัดอันดับประจำปี 2549 มีจำนวน 13 กลุ่มดังนี้

1. กลุ่มทอผ้าไทเลย บ้านก้างปลา	ต.ชัยพฤกษ์ อ.เมือง จ.เลย
2. กลุ่มทอผ้าพื้นบ้าน ไทเลย	ต.นาแหม อ.เมือง จ.เลย
3. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ทอผ้าสูง	ต.นาด้วง อ.นาด้วง จ.เลย
4. กลุ่มอาชีพสตรีทอผ้าพื้นเมือง	ต.นาด้วง อ.นาด้วง จ.เลย
5. กลุ่มสตรีทอผ้าพื้นเมืองบ้านไทดำ	ต.เขาแก้ว อ.เซียงคาน จ.เลย
6. กลุ่มทอผ้าฝ้ายพื้นเมือง	ต.จอมศรี อ.เซียงคาน จ.เลย
7. กลุ่มทอผ้านางจุฑาทิพ พุทธทองศรี	ต.เซียงคาน อ.เซียงคาน จ.เลย
8. กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง บ้านปากปวน	ต.ปากปวน อ.วังสะพุง จ.เลย
9. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร วังกกเคื่อ	ต.หนองหญ้าปล้อง อ.วังสะพุง จ.เลย
10. กลุ่มสตรีสหกรณ์ บ้านศรีฐาน	ต.ศรีฐาน อ.ภูกระดึง จ.เลย
11. กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง ภูหลวง	ต.หนองคัน อ.ภูหลวง จ.เลย
12. กลุ่มทอผ้าบ้านสันติภาพพัฒนา	ต.โนนป่าซาง อ.ผาขาว จ.เลย
13. กลุ่มทอผ้าไหม บ้านหนองน้ำใส	ต.ผาอินทร์แปลง กิ่งอ.เอราวัณ จ.เลย

เพื่อจัดกลุ่มความรู้ของกลุ่มทอผ้าพื้นเมือง เป็น 4 กลุ่ม จึงได้จำแนกตามเงื่อนไขดังนี้

1. จำนวนปีที่กลุ่มทอผ้าเปิดดำเนินการ
2. จำนวนสมาชิกที่มีรายได้ประจำจากกลุ่มทอผ้า
3. รายได้จากกลุ่มทอผ้าโดยเฉลี่ยต่อเดือนต่อคน
4. จำนวนลวดลายเฉพาะของกลุ่มทอผ้าที่สามารถจดจำหน่ายได้
5. จำนวนครั้งของการเข้าอบรมเพื่อรับความรู้ใหม่เกี่ยวกับการทอผ้า การบริหารจัดการกลุ่มทอผ้า ในช่วงเวลา 3 ปีที่ผ่านมา
6. มีการบันทึกความรู้ของกลุ่ม โดยสมาชิกของกลุ่มเป็นผู้บันทึกความรู้

สามารถจำแนกออกมาได้ดังนี้

กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มที่ความรู้ไม่หลากหลาย และไม่มีการจัดเก็บเป็นระบบ

จากการศึกษาพบว่า จากกลุ่มทอผ้า ระดับ 4 ดาว จังหวัดเลย จำนวน 13 กลุ่ม มีกลุ่มที่มีความรู้ไม่หลากหลายและไม่มีการจัดเก็บเป็นระบบ จำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มทอผ้านางจุฬาทิพ พุทธทองศรี อ.เชียงคาน จ.เลย เนื่องจากผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม ส่วนใหญ่เป็นผ้าทอที่นำมาจากกลุ่มทอผ้าอื่นมาแปรรูป
2. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร วังกกเคื่อ อ.วังสะพุง จ.เลย เนื่องจากผลิตภัณฑ์ของกลุ่มมาจากการถักไหมพรม และไม่ได้ทอผ้าเพื่อการจำหน่าย
3. กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง ภูหลวง เนื่องจากผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม ส่วนใหญ่เป็นผ้าทอที่นำมาจากกลุ่มทอผ้าอื่นมาแปรรูป

สำหรับกลุ่มที่ 2-4 รายละเอียดตามตารางที่ 4.1

ลำดับ	ชื่อกลุ่มทอผ้า	จำนวนปีในกลุ่มทอผ้าปี (ปี)			จำนวนสมาชิกในกลุ่ม (คน)			รายได้จากกลุ่มทอผ้า โดยเฉลี่ยต่อเดือนต่อคน (บาท)			จำนวนตลาดขายเฉพาะของกลุ่มทอผ้าที่สมาชิกจัดจำหน่ายได้			จำนวนครั้งของการเข้าร่วมชมเพื่อรับความรู้ใหม่ ในช่วงเวลา 3 ปีที่ผ่านมา (ครั้ง)			มีการบันทึกความรู้	
		0-5	6-10	>10	0-10	11-20	>20	0-2000	2001-4000	>4000	0-5	6-10	>10	0-1	2-3	>4	มี	ไม่มี
1	กลุ่มทอผ้าไทยลาย บ้านก้างปลา		10	29			30			x			x			x	x	
2	กลุ่มทอผ้าพื้นบ้าน ไทยลาย ต.นาแรม		10		10			x			x					x		x
3	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ทอผ้าสูง ต.นาด้วง		10		8			x			x				x			x
4	กลุ่มอาชีพสตรีทอผ้าพื้นเมือง ต.นาด้วง			11	5			x			x				x			x
5	กลุ่มสตรีทอผ้าพื้นเมืองบ้านไทดำ			14	3			x				x			x			x
6	กลุ่มทอผ้าฝ้ายพื้นเมือง ต.จอมศรี			11	0			x			x			x				x
7	กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง บ้านปากปวน			14	5			x				x			x			x
8	กลุ่มสตรีสหกรณ์ บ้านศรีฐาน			11	8			x				x			x			x
9	กลุ่มทอผ้าบ้านสันติภาพพัฒนา			19		20			x			x			x			x
10	กลุ่มทอผ้าไหม บ้านหนองน้ำใส			17	10				x				x			x	x	

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลการจำแนกกลุ่มทอผ้าระดับ 4 ดาว จังหวัดเลย

กลุ่มที่ 2 กลุ่มที่มีความรู้ไม่หลากหลาย และมีการจัดเก็บเป็นระบบ

จากการศึกษาพบว่าไม่มีกลุ่มใด ที่ถูกจัดกลุ่มเป็นกลุ่มที่มีความรู้ไม่หลากหลาย และมีการจัดเก็บเป็นระบบ

กลุ่มที่ 3 กลุ่มที่มีความรู้หลากหลาย และไม่มีการจัดเก็บเป็นระบบ

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มทอผ้า ระดับ 4 ดาว จังหวัดเลย มีการดำเนินการมานาน ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีผลผลิตเฉพาะกลุ่มที่สามารถจัดจำหน่ายได้ มีการเข้าอบรมเพื่อรับความรู้ใหม่เกี่ยวกับการทอผ้า การบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าอย่างต่อเนื่อง แต่ไม่มีการบันทึกความรู้ที่ทางกลุ่มทอผ้าเป็นผู้บันทึกเอง ตามรายละเอียดตารางที่ 2 ทำให้แต่ละกลุ่ม มีความรู้ที่หลากหลาย แต่ยังไม่มีการการจัดเก็บเป็นระบบ เนื่องจากสมาชิกในกลุ่มส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ การถ่ายทอดความรู้จึงเป็นการปฏิบัติให้ดู แล้วให้ทดลองทำตาม ไม่มีการจดบันทึกไว้ ซึ่งกลุ่มทอผ้าที่ถูกจัดกลุ่มไว้ในกลุ่มที่ 3 นี้ มีจำนวน 8 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มทอผ้าพื้นบ้านไทเลย ต.นาแหม อ.เมือง จ.เลย
2. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ทอผ้ารุ่ง ต.นาด้วง อ.นาด้วง จ.เลย
3. กลุ่มอาชีพสตรีทอผ้าพื้นเมือง ต.นาด้วง อ.นาด้วง จ.เลย
4. กลุ่มสตรีทอผ้าพื้นเมืองบ้านไทดำ ต.เขาแก้ว อ.เชียงคาน จ.เลย
5. กลุ่มทอผ้าฝ้ายพื้นเมือง ต.จอมศรี อ.เชียงคาน จ.เลย
6. กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง บ้านปากปวน ต.ปากปวน อ.วังสะพุง จ.เลย
7. กลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านศรีฐาน ต.ศรีฐาน อ.ภูกระดึง จ.เลย
8. กลุ่มทอผ้าบ้านสันติภาพพัฒนา ต.โนนป่าซาง อ.ผาขาว จ.เลย

กลุ่มที่ 4 กลุ่มที่มีความรู้หลากหลาย และมีการจัดเก็บเป็นระบบ

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มทอผ้า ระดับ 4 ดาว จังหวัดเลย มีกลุ่มที่มีความรู้หลากหลาย ตามรายละเอียดที่ตารางที่ 4.1 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มทอผ้ามีความรู้ที่หลากหลาย มีผลผลิตเฉพาะกลุ่มที่จำหน่ายได้ และมีการจัดเก็บความรู้บางส่วนเป็นระบบ เช่น มีการบันทึกขั้นตอนการทอเป็นภาพ และจัดทำเป็นเอกสาร มีการบันทึกผลผลิตผ้าไว้ในสมุด มีการจัดทำตัวชี้วัดเพื่อการพัฒนาของกลุ่ม เป็นต้น ซึ่งมีกลุ่มทอผ้าที่มีการจัดเก็บความรู้จำนวน 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มทอผ้าไทเลย บ้านก้างปลา ต.ชัยพฤกษ์ อ.เมือง จ.เลย
2. กลุ่มทอผ้าไหม บ้านหนองน้ำใส ต.ผาอินทร์แปลง กิ่งอ.เอราวัณ จ.เลย

ตอนที่ 2 ศึกษาความรู้ชุมชนของกลุ่มทอผ้าพื้นเมือง ในจังหวัดเลย

จากการจำแนกกลุ่มทอผ้าในตอนที่ 1 ได้มีการศึกษาความรู้ชุมชนของกลุ่มทอผ้าที่มีความรู้หลากหลาย และมีการจัดเก็บเป็นระบบ ดังนี้

กลุ่มทอผ้าไทเลย บ้านก้างปลา

- **ลักษณะทางกายภาพ**

กลุ่มทอผ้าบ้านก้างปลา ที่ตั้งเลขที่ 177 หมู่ที่ 9 บ้านก้างปลา ต.ชัยพฤกษ์ อ.เมือง จ.เลย โดยมีนางฉลาด เสาวนนท์ เป็นประธานกลุ่มทอผ้า การทำงานของสมาชิกกลุ่มทอผ้า ส่วนใหญ่สมาชิกมาทอผ้าร่วมกัน ณ ที่ทำการของกลุ่ม ซึ่งเป็นทั้งแหล่งผลิตและจัดจำหน่าย มีลักษณะเป็นบ้าน 2 ชั้น ชั้นล่าง สำหรับนำผ้าที่ทอแล้วมาแสดง ชั้น 2 เป็นที่อยู่อาศัย ส่วนหลังบ้าน เป็นพื้นที่ของการผลิต ซึ่งประกอบด้วยการทอ และการตัดเย็บ มีกี่ทอผ้า 30 หลัง และมีจักรเย็บผ้า 2 หลัง

- **สภาพสังคม ความเชื่อ ประเพณี วัฒนธรรม**

กลุ่มทอผ้าบ้านก้างปลา ปัจจุบันมีสมาชิก 52 คน เป็นเพศหญิง 46 คน เพศชาย 6 คน มีอาชีพหลักเป็นเกษตรกร ทำนา ทำไร่ ทำสวน อาชีพเสริม ทอผ้า ทุกคนนับถือศาสนาพุทธ ทุกวันพระจะไปทำบุญที่วัดประจำหมู่บ้าน และมีกิจกรรมส่งเสริมขนบธรรมเนียม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นเสมอ ได้แก่ งานประเพณีบุญเดือน 6 งานบุญประเพณีแห่พระเวสสันดร ประเพณีแห่เทียนต้นประสาธน์วันเข้าพรรษาและออกพรรษา เป็นต้น

- **ความเป็นมาของกลุ่ม**

กลุ่มทอผ้าบ้านก้างปลา ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2524 โดยหมู่บ้านก้างปลาได้รับคัดเลือกให้เป็นหมู่บ้านแผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง จึงมีการส่งเสริมให้ชุมชนทอผ้าใช้เอง ต่อมากรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ได้เข้ามาส่งเสริมสนับสนุน ให้มีการรวมกลุ่มจัดตั้งกลุ่มทอผ้าพื้นเมือง การย้อมสี และการขึ้นลาย ในปี พ.ศ. 2526 สมเด็จพระพี่นางเธอฯ ได้เสด็จมาเยี่ยมกลุ่มทอผ้า ทำให้กลุ่มสามารถทอผ้าจำหน่ายได้จำนวนมาก ในช่วงนี้มีการสั่งทอผ้าจากประเทศญี่ปุ่น โดยเน้นการใช้วัสดุธรรมชาติ ในปี พ.ศ. 2539 ผู้ว่าราชการจังหวัดในขณะนั้น(นายพีระ มานะทัศน์) ต้องการส่งเสริมการใช้ผ้าพื้นบ้าน โดยให้ข้าราชการสวมใส่ผ้าพื้นบ้าน จึงมีการสั่งทอผ้าเป็นจำนวนมาก ในปี พ.ศ. 2540 ได้รับการสนับสนุนจากโครงการเงินกู้ยืม มียาชาว่า ในการจัดหาอุปกรณ์ได้แก่ กี่กระตุก และอุปกรณ์การทอ ในปีพ.ศ. 2542 รองผู้ว่าราชการในขณะนั้น (นายสถิต ภัคดีศรีแพง) ได้จัดหาวิทยากรจากศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด มาสอนการตัดเย็บเสื้อผ้า ในปี พ.ศ. 2543 กรมการพัฒนาชุมชนได้สนับสนุนกลุ่มทอผ้า โดยจัดซื้อด้ายให้ เป็นจำนวนเงิน 60,000 บาท การทำงานของกลุ่มในอดีตไม่มีการแบ่งหน้าที่ในการทำงาน เมื่อต้องส่งผลิตภัณฑ์เข้าจัดอันดับ จึงมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้แก่สมาชิก แบ่งเป็นแผนกย้อมสี แผนกทอผ้า แผนกปั่นหลอดด้าย แผนกจำหน่าย และแผนกซ่อมบำรุงโดยแบ่งตามความถนัดของแต่ละบุคคล

- **ภาครัฐกับการส่งเสริมกลุ่ม**

ภาครัฐได้ให้การส่งเสริมสนับสนุนกลุ่มทอผ้ามาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เริ่มก่อตั้ง ในปี พ.ศ. 2524 หน่วยงานที่เข้ามาช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง ได้แก่ สำนักงานพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย วิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย และอบต.ชัยพฤกษ์ ซึ่งในช่วงแรกของการดำเนินงาน สำนักงานพัฒนาชุมชน และอบต.ชัยพฤกษ์เข้ามาช่วยเหลือในการจัดหาอุปกรณ์การทอต่าง ๆ และวัตถุดิบ เช่น ด้าย ก็ เป็นต้น แต่ในปัจจุบันทางพัฒนาชุมชนเห็นว่า กลุ่มทอผ้ามีความเข้มแข็ง สามารถเป็นพี่เลี้ยงให้แก่กลุ่มอื่นได้ จึงไม่ได้สนับสนุนในเรื่องของอุปกรณ์อีก แต่ให้ความช่วยเหลือด้านการเพิ่มพูนความรู้ ตามเนื้อหา หรือความรู้ที่ทาง

กลุ่มได้แจ้งความต้องการ เนื่องจากกลุ่มทอผ้าอยู่ห่างจากตัวเมืองเพียง 5 กิโลเมตรเท่านั้น จึงทำให้การเดินทางมายังหมู่บ้านทำได้สะดวก ดังนั้นการเรียนการสอนจึงเกิดขึ้นที่กลุ่มทอผ้า และทุกครั้งที่มีวิทยากรมาสอน ทางกลุ่มยังชักชวนชาวบ้านที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่ม หรือชาวบ้านหมู่บ้านใกล้เคียงให้มาเรียนร่วมกันอีกด้วย ในเนื้อหาของการอบรมแบ่งเป็นยุค ได้ดังนี้

ยุคที่ 1 เป็นการอบรมในเรื่องของการขึ้นลาย เนื่องจากชาวบ้านมีความรู้เฉพาะลายดั้งเดิมที่สอนกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ แต่ไม่สามารถประยุกต์เป็นลายใหม่ๆ ได้ ซึ่งในการอบรมครั้งนี้ วิทยากรมาสอน และ พักกับชาวบ้านประมาณ 3 เดือน โดยเป็นวิทยากรที่ทางสำนักงานพัฒนาชุมชนจัดหาให้

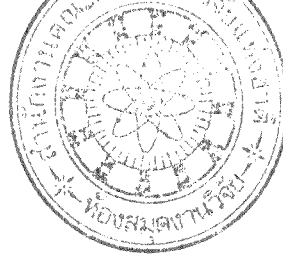
ยุคที่ 2 เป็นความรู้ในด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ เช่นการตัดเย็บเสื้อผ้า กระเป๋า เป็นต้น เนื่องจากตอนนั้นสมาชิกไม่มีความรู้ทางด้านงานตัดเย็บ ทุกครั้งที่ต้องแปรรูป ต้องไปจ้างช่างเย็บผ้าในหมู่บ้านตัดเย็บให้ ทำให้ต้นทุนของสินค้าสูง ทางศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจึงจัดหาวิทยากรมาสอนการตัดเย็บให้กับสมาชิกกลุ่มทอผ้า

ยุคที่ 3 เป็นความรู้ทางด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ เช่นเพิ่มความรู้ทางด้านงานแพ้นท์ งานสกรีนกับผ้าฝ้าย เป็น เทคนิคการย้อมสีต่างๆ การประยุกต์ใช้ด้ายชนิดอื่น ๆ นำมาทอผสมกับฝ้าย เช่น เส้นไหม ด้ายไหมพรม ดิ้นเงิน ดิ้นทอง เป็นต้น ทำให้ทางกลุ่มสามารถพัฒนาลายผ้าได้เอง นำฝ้ายผสมกับด้ายชนิดอื่นได้ นอกจากความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์แล้ว ยังมีความรู้ในด้านการบริหารจัดการกลุ่ม เช่น ระบบบัญชี เพื่อใช้ในการควบคุมต้นทุนการผลิต เป็นต้น

ในส่วน of สถาบันการศึกษา ทางมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย ได้เข้ามาให้ความรู้ในเรื่องของผ้า การพัฒนาผลิตภัณฑ์ เช่น การแพ้นท์ การสกรีน เป็นต้น ตามที่ทางกลุ่มได้ติดต่อไปยังสำนักงานพัฒนาชุมชน และทางสำนักงานได้ประสานไปยังสถาบันการศึกษาเพื่อเชิญเป็นวิทยากร

● เป้าหมายของกลุ่ม

ต้องการพัฒนาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น เพื่อให้สามารถจำหน่ายได้มากขึ้น

● การบริหารจัดการในกลุ่ม มีดังนี้

1. มีการเลือกตั้งในตำแหน่งบริหารของกลุ่ม มีการแบ่งหน้าที่ของสมาชิก โดยแบ่งความรับผิดชอบตามความถนัด ได้แก่ ฝ่ายขาย ฝ่ายผลิต และฝ่ายซ่อมบำรุง ซึ่งฝ่ายขายประกอบด้วยสมาชิก 3 คน มีหน้าที่ติดต่อประสานงานกับร้านค้าที่รับผลิตภัณฑ์ไปจำหน่าย และกับหน่วยงานราชการ 1 คน มีหน้าที่ขายประจำร้าน 1 คน และ มีหน้าที่ไปออกบู๊ตามงานแสดงสินค้าต่าง ๆ 1 คน ฝ่ายผลิตแบ่งเป็นกลุ่มย่อยได้แก่ งานย้อมงานปั่นหลอดและปั่นด้าย งานคันเครือหูก งานทอ และงานแปรรูป ซึ่งสมาชิกแต่ละคนทำงานตามความรับผิดชอบของตน ฝ่ายสุดท้ายคือฝ่ายซ่อมบำรุง ซึ่งเป็นงานของสมาชิกผู้ชาย มีหน้าที่ซ่อมบำรุงอุปกรณ์ที่ชำรุด
2. มีการประชุมสมาชิกปีละ 4 ครั้ง
3. การจัดหาอุปกรณ์สำหรับการทอผ้า ทางกลุ่มทอผ้าเป็นผู้จัดหาวัตถุดิบและอุปกรณ์ให้กับสมาชิก เมื่อทอผ้าเสร็จแล้วจึงนำผ้ามาส่งให้กลุ่มทอผ้าเป็นผู้จำหน่าย ซึ่งฝ่ายที่ใช้เป็นวัตถุดิบนั้น ทางกลุ่มมีการปลูกฝ้ายเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิต แต่ฝ้ายที่ปลูกไว้ไม่เพียงพอ และไม่ทันต่อการผลิต จึงต้องหาวัตถุดิบจากแหล่งอื่น ทั้งจากอำเภอใกล้เคียงได้แก่ อ.เชียงคาน ซึ่งเป็นแหล่งปลูกฝ้ายที่ใหญ่ที่สุดของจังหวัดเลย และจากต่างจังหวัด ได้แก่ จ.หนองบัวลำภู จ.ขอนแก่น และ จ.อุดรธานี เป็นต้น ซึ่งฝ้ายจากแต่ละแห่งมีจุดเด่นที่ต่างกัน ทำให้ต้องใช้ฝ้ายจากหลายแห่ง
4. ข้อตกลง กฎเกณฑ์ของกลุ่ม ในกรณีที่มีการทำผิดกฎ จะมีการว่ากล่าวตักเตือน และถ้าสมาชิกยังทำผิดอีก ก็ถือว่าหมดสภาพการเป็นสมาชิก สำหรับข้อตกลงที่เป็นผลประโยชน์ของสมาชิก ได้แก่ รายได้ และสวัสดิการ เป็นต้น แบ่งได้ดังนี้
 - 4.1 รายได้ มีการจ่ายค่าตอบแทนแตกต่างกัน แบ่งได้ดังนี้
 - ฝ่ายขาย มีสมาชิกที่ทำงานประจำเต็มเวลา 1 คน ได้ค่าจ้างเดือนละ 5,000 บาท และสมาชิกที่ทำงานได้ค่าจ้างเป็นรายวัน วันละ 200 บาท จำนวน 2 คน

- ฝ่ายผลิต สมาชิกได้ค่าจ้างตามงานที่ได้รับมอบหมายดังนี้ งานย้อม เป็นงานเหมาจ่ายตามเครือ รายได้เฉลี่ยเดือนละ 2,000-3,000 บาท งานปั่นหลอดและปั่นด้าย ได้เครือละ 100 บาท งานคันเครือหูก เครือละ 50 บาท งานทอได้ค่าแรงเมตรละ 30-50 บาทตามความยากง่ายของลาย
- ฝ่ายตัดเย็บและแปรรูป สมาชิกได้ค่าจ้างตามชิ้นงาน รายได้เฉลี่ย 3,000-5,000 บาทต่อเดือน

4.2 สวัสดิการของสมาชิก ได้แก่ การช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาล ในกรณีเจ็บป่วย การจัดงานปีใหม่ และให้ของขวัญในวันปีใหม่

5. กิจกรรมสันทนาการ เนื่องจากสมาชิกส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ เพื่อให้ร่างกายแข็งแรงและผ่อนคลายจากการทำงานทั้งวัน จึงมีการจัดกิจกรรมให้กับสมาชิก ได้แก่ กิจกรรมเต้นแอโรบิกทุกวันตอนเย็น
6. กิจกรรมอื่นๆ เนื่องจากทางกลุ่มทอดผ้าต้องการช่วยเหลือนักเรียนที่ยากจน จึงให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนโรงเรียนบ้านกำปงปลา 3 ทุน คือทุนละ 300 บาท 500 บาท และ 1,000 บาท ต่อปี

● ด้านตลาด ประชาสัมพันธ์

กลุ่มทอดผ้ามีร้านค้าของตนเองที่ทำการของกลุ่มทอดผ้า ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเข้ามาเลือกซื้อสินค้า พร้อมทั้งดูการผลิตได้ นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานราชการและกลุ่มทอดผ้าจากหมู่บ้านอื่น จังหวัดอื่น มาดูงานอยู่เป็นประจำ ทำให้สินค้าขายได้ตลอดทั้งปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงฤดูหนาว ที่นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวในจังหวัดเลย เป็นจำนวนมาก นอกจากการขายที่ร้านค้าประจำกลุ่มแล้ว ยังนำไปสินค้าไปฝากขายตามร้านขายของที่ระลึกในตัวเมือง ตามจุดท่องเที่ยวของจังหวัด ได้แก่ แก่งคุดคู้ พระธาตุศรีสองรักฯ เป็นต้น ซึ่งสินค้าที่วางขายไม่เพียงแต่ขายในจังหวัดเลยเท่านั้น ยังมีสินค้าบางส่วนที่มีลูกค้าประจำจากต่างจังหวัดมารับสินค้าเพื่อไปจำหน่ายต่อ ซึ่งลูกค้าประจำรู้จักกลุ่มทอดผ้าจากการเข้ามาเที่ยวในจังหวัด แล้วมาซื้อสินค้าที่ร้านค้าของกลุ่ม และจากการนำสินค้าไปแสดงในงาน OTOP ที่เมืองทองธานี

การสนับสนุนจากทางราชการนั้น ทางกลุ่มทอผ้ามีโอกาสได้ไปแสดงสินค้าตามงานต่าง ๆ ที่ทางจังหวัดจัดขึ้น ได้แก่งานเมืองเลย OTOP ศูนย์สินค้า OTOP ที่ทางราชการจัดให้การออกบูทในงานแสดงสินค้าต่าง ๆ ทั้งที่เมืองทองธานี และงานประจำจังหวัดของจังหวัดอื่น ๆ ที่ทางสำนักงานพัฒนาชุมชนได้ช่วยติดต่อประสานงานให้

- **ความสำเร็จของกลุ่ม มีดังนี้**

1. ผลงานได้รับการรับรองมาตรฐาน 4 ดาว
2. ได้รับการรับรองมาตรฐานของกระทรวงอุตสาหกรรม ได้แก่ มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ผ้าทอมือลายขัดพื้นฐาน ชนิดเส้นด้ายใยธรรมชาติ(เส้นด้ายฝ้าย) ผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับดี ในการบริหารจัดการกลุ่มและสมาชิก ในการบริหารด้านการตลาด และลูกค้า ในการบริหารจัดการด้านการผลิตและงานสนับสนุนการผลิต ในการบริหารจัดการด้านบัญชีและการเงิน และในการปรับปรุงและพัฒนาธุรกิจสู่ความยั่งยืน
3. ได้ไปรับรองการใช้เครื่องหมายมาตรฐานสินค้าเกษตรแปรรูป(เครื่องหมาย "Q")

- **ก้าวต่อไปของกลุ่ม**

กลุ่มทอผ้าต้องการพัฒนาให้ได้รับการรับรองมาตรฐาน 5 ดาว

กลุ่มทอผ้าไหม นอนงน้ำใส

- ลักษณะทางกายภาพ

กลุ่มทอผ้าไหม บ้านนอนงน้ำใส ตั้งอยู่ที่ 158 หมู่ 8 บ้านนอนงน้ำใส ต.ผาอินทร์แปลง อ.เอราวัณ จ.เลย โดยมีนางอำนาจ น้อยตรีมูล เป็นประธานกลุ่ม ที่ทำการของกลุ่มเป็นอาคารชั้นเดียว และมีพื้นที่จำกัด ติดตั้งกี่ทอผ้าได้เพียง 10 หลัง จึงมีสมาชิกบางส่วนต้องนำวัตถุดิบไปทอผ้าที่บ้าน โดยที่ประชุมกลุ่มมีมติให้การทอผ้าไหมมาทอที่กลุ่ม ส่วนการทอผ้าฝ้ายให้นำไปทอที่บ้าน จึงนำผ้าที่ทอเสร็จแล้วเก็บไว้ที่บ้านของเหรียญกกลุ่ม ซึ่งเป็นร้านค้าในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มด้วย

- สภาพสังคม ประเพณี วัฒนธรรม

กลุ่มทอผ้าไหมบ้านนอนงน้ำใส สมาชิกทั้งหมด 48 คน แต่มีสมาชิกที่ทอผ้าส่งให้กับกลุ่มเป็นประจำเพียง 20 คนเท่านั้น อาชีพหลักของสมาชิกเป็นเกษตรกร นับถือศาสนาพุทธ มีกิจกรรมเข้าร่วมการทำบุญตามประเพณีต่างๆ ของหมู่บ้าน

- ความเป็นมาของกลุ่ม

กลุ่มทอผ้าไหม บ้านนอนงน้ำใส เริ่มจากการรวมกลุ่มกันเป็นกลุ่มเลี้ยงไหม ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2536 ซึ่งต่อมา ในปี พ.ศ. 2540 จึงตั้งเป็นกลุ่มทอผ้าไหมบ้านนอนงน้ำใสขึ้น โดยมีสำนักงานพัฒนาชุมชนเป็นพี่เลี้ยง และให้คำแนะนำมาโดยตลอด ในช่วงแรกของการตั้งกลุ่ม มีสมาชิก 15 คน โดยมีนางสาย ชินโซ เป็นประธาน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความรัก ความสามัคคี ความเห็นอกเห็นใจ เอื้ออาทรซึ่งกันและกัน และให้สมาชิกมีรายได้เพิ่ม ไม่ต้องไปทำงานที่อื่น ซึ่ง อบต.ผาอินทร์แปลงได้สร้างศูนย์ทอผ้าและให้ทุนในการจัดหาอุปกรณ์ และวัตถุดิบ เช่น เส้นไหม กี่ ฝีม เป็นต้น ในปี พ.ศ. 2543 ได้รับเงินสนับสนุน 200,000 บาทในการจัดหาอุปกรณ์และวัตถุดิบ ในปี พ.ศ. 2544 มีสมาชิกเพิ่มเป็น 25 คน และมีการเลือกตั้งประธานกลุ่มคนใหม่ เนื่องจากประธานคนเดิมขอลาออกจากตำแหน่ง นางอำนาจ น้อยตรีมูล จึงเป็นประธานกลุ่มตั้งแต่นั้นมาจนถึงปัจจุบัน ในปี พ.ศ. 2545

ได้รับเงินสนับสนุน 300,000 บาท เพื่อนำไปจัดหาอุปกรณ์ วัตถุดิบในการทอผ้า ย้อมผ้า และจัดตั้งร้านค้าเพื่อจำหน่ายสีย้อมไหม ปัจจุบันได้จดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชน

- **ภาครัฐกับการส่งเสริมกลุ่ม**

ภาครัฐได้ให้การสนับสนุนกลุ่มทอผ้า ตั้งแต่เริ่มจัดตั้งกลุ่ม ในปีพ.ศ.2540 โดยในช่วงแรกของการจัดตั้งกลุ่ม ภาครัฐให้ความช่วยเหลือในเรื่องสถานที่ อุปกรณ์ และวัตถุดิบ ซึ่งหน่วยงานแรกที่สนับสนุนคือ ในปี พ.ศ.2540 อบต. ผาอินทร์แปลง ได้สร้างศูนย์ทอผ้าให้ และให้ทุนซื้ออุปกรณ์และวัตถุดิบ ได้แก่ เส้นไหม กี่ทอผ้า ฟืม จำนวน 30,000 บาท ในปี พ.ศ. 2543 ได้รับเงินสนับสนุนจากสำนักงานพัฒนาชุมชนจำนวน 200,000 บาท เพื่อเป็นทุนในการซื้ออุปกรณ์เพิ่มเติม และซื้อวัตถุดิบสำหรับการทอผ้าไหม ในปี พ.ศ. 2545 ได้เงินสนับสนุนจากโครงการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล เป็นจำนวน 300,000 บาท เพื่อเป็นทุนในการซื้ออุปกรณ์ และเป็นทุนสำหรับจัดตั้งร้านค้าของกลุ่ม นอกเหนือจากการสนับสนุนทางด้านเงินทุนแล้ว ในการสนับสนุนทางด้านความรู้ นั้น สำนักงานพัฒนาชุมชนได้จัดหาวิทยากรมาอบรมความรู้ให้กับสมาชิกอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในช่วงแรกของการก่อตั้งกลุ่ม จะเป็นความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงไหม การผลิตเส้นไหม แต่เนื่องจากเส้นไหมที่ทางกลุ่มผลิตเองนั้น ไม่เพียงพอต่อการผลิต และมีคุณภาพไม่ดี สำนักงานพัฒนาชุมชนจึงประสานงานกับศูนย์หม่อนไหม เฉลิมพระเกียรติฯ จังหวัดขอนแก่น ให้สมาชิกของกลุ่มไปดูงาน และเรียนรู้วิธีการเลี้ยงไหม ซึ่งในปัจจุบันทางกลุ่มซื้อตัวไหมจากทางศูนย์หม่อนไหมมาเลี้ยง ทำให้ได้ไหมที่มีคุณภาพดี หลังจากนั้นทางกลุ่มประสบปัญหาในเรื่องการย้อมสี แล้วติดต่อทางสำนักงานพัฒนาชุมชนจึงหาวิทยากรเข้ามาอบรมความรู้ในเรื่อง การย้อมสีโดยใช้วัสดุธรรมชาติ และสีไม่ตก ให้ที่ศูนย์ทอผ้าของกลุ่ม ในส่วนของภาคการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลยได้เข้ามาให้ความรู้ในการสร้างลวดลายใหม่ๆ ให้กับกลุ่มทอผ้า จากเดิมที่สมาชิกสามารถทอได้ 14 ลาย สมาชิกสามารถนำความรู้ที่ได้เรียนมาร่วมกันสร้างลวดลายใหม่เพิ่มขึ้นได้อีก 5 ลาย ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเป็นผ้าไหมที่ยังไม่ได้แปรรูป สำหรับนำไปตัดชุดในปัจจุบัน สำนักงานพัฒนาชุมชนยังให้การสนับสนุนและช่วยเหลือกลุ่มทอผ้าไหมอย่างต่อเนื่อง ทั้งเงินทุนในการซื้อวัตถุดิบ และอุปกรณ์ รวมถึงความรู้ที่ทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

- เป้าหมายของกลุ่ม

ต้องการพัฒนาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น เพื่อให้สามารถจำหน่ายได้มากขึ้น

- การบริหารจัดการในกลุ่ม มีดังนี้

1. มีการเลือกตั้งในตำแหน่งบริหารของกลุ่ม มีการแบ่งหน้าที่เป็นฝ่ายผลิตและฝ่ายขาย ซึ่งประธานกลุ่มรับผิดชอบในงานติดต่อกับหน่วยงานราชการ การออกใบตามคำสั่งงาน พัฒนาชุมชนติดต่อประสานงานให้ ร้านค้าที่ไปฝากวางสินค้าและติดต่อกับสมาชิกที่รับผ้าไปจำหน่ายต่อ เจริญญีรับผิดชอบการขายที่ร้านค้าของกลุ่ม และฝ่ายผลิต เนื่องจากกลุ่มทอผ้าไหมต้องการจำหน่ายผ้าไหมที่มีคุณภาพ ผ้าไหมของกลุ่มต้องมีการตรวจสอบคุณภาพก่อนที่จะนำไปจำหน่าย เพื่อป้องกันไม่ให้สมาชิกนำไหมมาจากที่อื่นที่มีคุณภาพไม่ดีมาใช้ จึงมีคัดเลือกสมาชิกในกลุ่มให้เป็นคณะกรรมการตรวจสอบผ้า 3 คน ถ้าผ้าไหมผ่านการตรวจสอบแล้ว ทางกลุ่มจึงจะนำผ้าไหมไปจำหน่าย
2. มีการประชุมสมาชิกเดือนละ 1 ครั้ง
3. การจัดหาอุปกรณ์ของกลุ่ม ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเป็นผ้าไหม จึงนำตัวไหมมาจากศูนย์หม่อนไหม เฉลิมพระเกียรติฯ มาเลี้ยงและผลิตเป็นเส้นไหม โดยที่สมาชิกมาเบิกไหมจากทางกลุ่มไปทอ แต่สมาชิกต้องเป็นคนซื้อสีย้อมเอง เมื่อทอผ้าไหมเสร็จแล้ว สมาชิกนำผ้ามาส่งที่กลุ่มเพื่อจัดจำหน่ายต่อไป
4. ข้อตกลง กฎเกณฑ์ของกลุ่ม

กลุ่มทอผ้าไหม มีการกำหนดกฎระเบียบและข้อบังคับของกลุ่มอย่างชัดเจน ว่า ถ้าสมาชิกมีความประพฤติที่ไม่เหมาะสมและ ในที่ประชุมของกลุ่มมีมติ 2 ใน 3 ให้ออกจากกลุ่ม ก็ถือว่าหมดสภาพการเป็นสมาชิก ข้อตกลงเกี่ยวกับค่าตอบแทนสมาชิกนั้น

ไม่มีสมาชิกคนใดได้รับค่าจ้างเป็นรายเดือน แต่จะมีรายได้เมื่อมีการขายผ้าได้ ซึ่งในการทอผ้า 1 ม้วน มีความยาว 30 เมตร จะแบ่งรายได้เป็นของสมาชิก 20 เมตร และเป็นของกลุ่ม 10 เมตร

- 5.สวัสดิการของสมาชิก ได้แก่ การให้สมาชิกกู้เงินจากกลุ่ม มีการปันผลให้สมาชิก
6. กิจกรรมอื่นๆ กลุ่มทอผ้าไหมสมทบทุนในการทำบุญประจำปีของหมู่บ้านปีละ 600 บาท และ สมทบทุนในกิจกรรมวันเด็ก ปีละ 200 บาท

- **ด้านตลาด ประชาสัมพันธ์**

กลุ่มทอผ้าไหม มีร้านค้าของกลุ่มอยู่ที่บ้านของเหรียญกฐนของกลุ่ม เนื่องจากกลุ่มทอผ้าอยู่ห่างไกลจากแหล่งท่องเที่ยว จึงมีลูกค้าเข้าไปเลือกซื้อสินค้าน้อย ซึ่งตลาดหลักของกลุ่มเป็นร้านค้าในกรุงเทพที่รับผ้าจากกลุ่มไปจำหน่ายและแปรรูป ทำให้การผลิตของกลุ่มส่วนใหญ่เป็นการทอเพื่อส่งไปขายกรุงเทพ

การสนับสนุนจากทางราชการนั้น กลุ่มทอผ้าไหม หนองน้ำใส ไปออกบูทในงานแสดงสินค้าต่างๆ ตามที่ทางสำนักงานพัฒนาชุมชนติดต่อประสานงานให้ เช่น งานประจำปีของจังหวัดเลย และงานประจำปีของจังหวัดใกล้เคียง เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีผ้าไหมวางขายในร้าน OTOP ที่ทางสำนักงานพัฒนาชุมชนจัดให้ด้วย

- **ความสำเร็จของกลุ่ม มีดังนี้**

1. ผลงานได้รับการรับรองมาตรฐาน 4 ดาว
2. ได้รับใบรับรองผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทย “ตรานกยูงพระราชทาน”

- **ก้าวต่อไปของกลุ่ม**

กลุ่มทอผ้าต้องพัฒนาให้ได้รับการรับรองมาตรฐาน 5 ดาว

ตอนที่ 3 ศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการความรู้ของกลุ่มทอผ้าพื้นเมือง

3.1 ปัจจัยที่ทำให้การจัดการความรู้ประสบความสำเร็จ

กลุ่มทอผ้าไทเลย บ้านก้างปลา

- ปัจจัยที่ทำให้การจัดการความรู้ประสบความสำเร็จ มีดังนี้

1. ปัจจัยในด้านตัวบุคคล

- 1.1 ผู้นำ เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ ในยุคเริ่มแรกที่เริ่มก่อตั้งนั้น หน่วยงานของรัฐยังไม่ได้เข้ามาสนับสนุนเท่าไรนัก ผู้นำกลุ่มพยายามหาตลาดเอง โดยนำสินค้าไปฝากร้านค้าในตัวเมืองขายบ้าง ฝากคนในหมู่บ้านที่ไปทำงานที่อื่นนำไปขายบ้าง เมื่อทางรัฐเข้ามาสนับสนุน โดยให้ไปออกบู๊ตแสดงสินค้าในงานต่างๆ ทั่วประเทศ และทุกครั้งที่มีการประชุมสัมมนาของกลุ่มทอผ้า OTOP จังหวัดอื่น ผู้นำของกลุ่มก็สร้างเครือข่ายโดยมีการแลกเปลี่ยนสินค้าจำหน่ายกับจังหวัดอื่น ทำให้ยอดขายสูงขึ้น สมาชิกมีรายได้อย่างต่อเนื่อง เมื่อสินค้าขายได้มากขึ้น การทอผ้าของสมาชิกไม่เพียงพอต่อการจำหน่าย จึงมีการขยายการทอผ้าไปยังหมู่บ้านใกล้เคียงโดยลวดลายที่ต้องการความปราณีตจะให้สมาชิกในกลุ่มทอผ้าไทเลย บ้านก้างปลาเป็นผู้ทอ ส่วนลวดลายที่ทอง่าย ไม่ต้องใช้ความปราณีตมาก เช่นผ้าขาวม้า ผ้าห่ม เป็นต้น จะให้กลุ่มทอผ้าหมู่บ้านใกล้เคียงเป็นผู้ทอ ทำให้กระจายรายได้ไปหมู่บ้านอื่นด้วย และเพื่อเป็นการให้กำลังใจแก่สมาชิก ผู้นำจัดงานเลี้ยงปีใหม่พร้อมทั้งจัดหาของขวัญให้กับสมาชิกทุกปี ซึ่งในปัจจุบันผู้นำกลุ่มยังรับตำแหน่งเป็นกำนันตำบลชัยพฤกษ์อีกตำแหน่งหนึ่งด้วย

1.2 ที่ปรึกษาและผู้สนับสนุน ในภาครัฐบาล ได้แก่ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเลย สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเลย สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเลย อบต. ชัยพฤกษ์ ซึ่งให้ความช่วยเหลือในเรื่องอุปกรณ์ ความรู้และการตลาด ในภาคการศึกษา ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย ให้ความช่วยเหลือในด้านความรู้การทอผ้าและการแปรรูป

1.3 ผู้ตาม มีความสามารถในการทอผ้าดีมาก และทำงานอย่างเต็มที่ พร้อมทั้งพัฒนาตนเองเสมอ เมื่อมีวิทยากรเข้ามาฝึกอบรมให้ ก็พยายามเรียนรู้อย่างเต็มที่ และเป็นผู้ตามที่ดี ให้ความร่วมมือกับผู้นำเป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียน การได้รับมอบหมายให้เป็นวิทยากรไปอบรมให้กับกลุ่มทอผ้าอื่น และการทำกิจกรรมต่างๆ เช่นการต้อนรับแขกที่มาเยี่ยมชมกลุ่ม การทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน เป็นต้น

2. บรรยากาศและวัฒนธรรมชุมชน

สมาชิกส่วนใหญ่ทำงานในที่ทำการกลุ่ม ซึ่งทานข้าวกลางวันร่วมกันทุกวัน มีความไว้วางใจกัน จึงยินดีที่จะรับฟังการติชมจากสมาชิกคนอื่น ทำให้ผ้าที่ผลิตได้มีคุณภาพที่ดี และสมาชิกทุกคนสามารถทอผ้าได้มีคุณภาพที่ใกล้เคียงกัน

3. การมีส่วนร่วมกับชุมชน

โดยทางกลุ่มมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เพื่อเผยแพร่ความรู้ในการทอผ้าให้กับคนรุ่นหลัง และจัดหาวิทยากรไปการสอนการทอผ้าเพื่อเผยแพร่ความรู้ให้กับนักเรียนโรงเรียนบ้านก้างปลา ซึ่งเป็นโรงเรียนประจำหมู่บ้านที่มีการเรียนการสอนตั้งแต่ ป.1 จนถึงม. 3 โดยที่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตั้งแต่ ม.1 จนถึง ม.3 นั้น ในแต่ละภาคเรียนต้องมาเรียนการย้อมสี การทอผ้า การปลูกฝ้าย ที่กลุ่มทอผ้า เพื่อให้ นักเรียนได้เรียนรู้จากสภาพการทำงานจริง

4. ผลงานและองค์ความรู้ที่นำเสนอต่อสาธารณะ

ลดลายผ้าที่ทางกลุ่มสามารถทำได้ และจำหน่ายได้มีทั้งหมด 19 ลาย ผ้า และลายที่ได้ผ่านการรับรองได้มาตรฐาน คือผ้าทอมือลายขัดพื้นฐาน

กลุ่มทอผ้าไหม นองน้ำใส

• ปัจจัยที่ทำให้การจัดการความรู้ประสบความสำเร็จ มีดังนี้

1. ปัจจัยในด้านตัวบุคคล

1.1 ผู้นำ เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ โดยเข้าไปติดต่อประสานงานกับสำนักงานพัฒนาชุมชน อย่างต่อเนื่อง ซึ่งในการจัดตั้งกลุ่มในช่วงแรกนั้น ทางกลุ่มไม่มีงบประมาณในการจัดหาสถานที่ อุปกรณ์ วัตถุดิบต่างๆ ผู้นำกลุ่มจึงแจ้งความจำนงค์ไปยังอบต.ผาอินทร์แปลง ซึ่งทางอบต.ผาอินทร์แปลงยินดีสนับสนุนการสร้างศูนย์ทอผ้าและงบประมาณในการจัดหาอุปกรณ์ วัตถุดิบให้ เมื่อมีสมาชิกมากขึ้น ทางกลุ่มจึงต้องการอุปกรณ์และวัตถุดิบมากขึ้น จึงแจ้งความจำนงค์ไปยังสำนักงานพัฒนาชุมชน ซึ่งทางสำนักงานพัฒนาชุมชน ช่วยติดต่อประสานงานและจัดหางบประมาณให้มาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ในเรื่องของงบประมาณแล้ว ผู้นำยังเล็งเห็นปัญหาในการผลิต ที่ทำให้ทางกลุ่มขายผ้าไหมได้น้อย และผ้าไหมมีคุณภาพไม่ดี จึงได้ประสานงานกับทางสำนักงานพัฒนาชุมชน ในเรื่องของความรู้ที่ทางกลุ่มต้องการพัฒนาให้ดีขึ้น เช่น การเลี้ยงไหม การย้อมสี การสร้างลดลายใหม่ เป็นต้น ในส่วนของงานขาย ผู้นำกลุ่มเป็นผู้ติดต่อประสานงานกับร้านค้าที่รับผ้าไปจำหน่ายต่อเองทั้งหมด ซึ่งทำให้สมาชิกของกลุ่มมีรายได้อย่างต่อเนื่องทั้งปี

1.2 ที่ปรึกษาและผู้สนับสนุน ในภาครัฐบาล หน่วยงานที่เข้ามาเป็นที่สนับสนุนและเป็น ที่ปรึกษาอย่างต่อเนื่องคือ สำนักงานพัฒนาชุมชน อบต.ผาอินทร์แปลง ซึ่งเข้ามาสนับสนุนในเรื่องของเงินทุนและความรู้ตามที่ทางกลุ่มแจ้งความจำนงค์ ส่วนในภาคการศึกษา ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย เข้ามาเป็นที่ปรึกษาในเรื่องของลดลายผ้า

1.3 ผู้ตาม มีความสามารถในการทอผ้าไหมดีมาก แต่ยังมีการทำงานที่ยังไม่เป็นระบบ ซึ่งมีสมาชิกบางคนไม่ปฏิบัติตามกฎ สมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางกลุ่มจัดขึ้นน้อย ทำให้การให้ร่วมมือกับผู้นำ เป็นเพียงสมาชิกบางส่วนเท่านั้น

2. บรรยากาศและวัฒนธรรมของชุมชน

สมาชิกของกลุ่มมีทั้งทำงานที่ศูนย์ทอผ้าของกลุ่ม และ ทำงานที่บ้าน ซึ่งสมาชิกที่ทอผ้าที่ศูนย์ทอผ้าของกลุ่มทานข้าวกลางวันร่วมกันทุกวัน มีโอกาสในการพูดคุย แนะนำ แลกเปลี่ยนความรู้กันได้ง่าย ซึ่งลวดลายที่พัฒนาขึ้นใหม่ เกิดจากสมาชิกที่มาทำงานที่ศูนย์ ได้ทดลองพัฒนาขึ้น

3. การมีส่วนร่วมกับชุมชน

ทางกลุ่มได้ให้สมาชิกไปเป็นวิทยากรสอนวิธีการมัดหมี่ให้กับนักเรียนชั้น ป.6 ของโรงเรียนประจำหมู่บ้าน ซึ่งในแต่ละปี จะมีนักเรียนมาฝึกการมัดหมี่ที่กลุ่ม ถ้าผลงานของนักเรียนคนใด สามารถมัดหมี่ได้ดี ทางกลุ่มจะจ่ายค่าจ้างให้กับนักเรียนคนนั้น

4. ผลงานและองค์ความรู้ที่นำเสนอต่อสาธารณะ

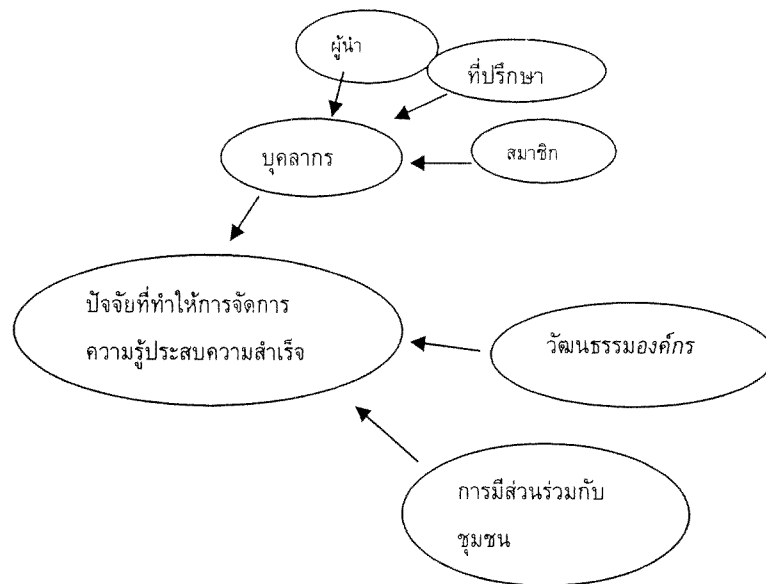
ลวดลายผ้าที่ทางกลุ่มสามารถทอได้ และจำหน่ายได้มีทั้งหมด 19 ลาย ผ้า และลายที่ได้ผ่านการรับรองได้มาตรฐาน คือผ้าไหมมัดหมี่หมี่ข้อมีตา

ตอนที่ 4 รูปแบบในการจัดการความรู้ชุมชน

ในการจัดการความรู้ชุมชนของกลุ่มแม่บ้าน : กรณีศึกษา กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง ระดับ 4 ดาว จังหวัดเลยนั้น ได้ศึกษาถึงกระบวนการจัดการความรู้ เชื่อมโยงกับปัจจัยที่ทำให้การจัดการความรู้ประสบความสำเร็จดังนี้

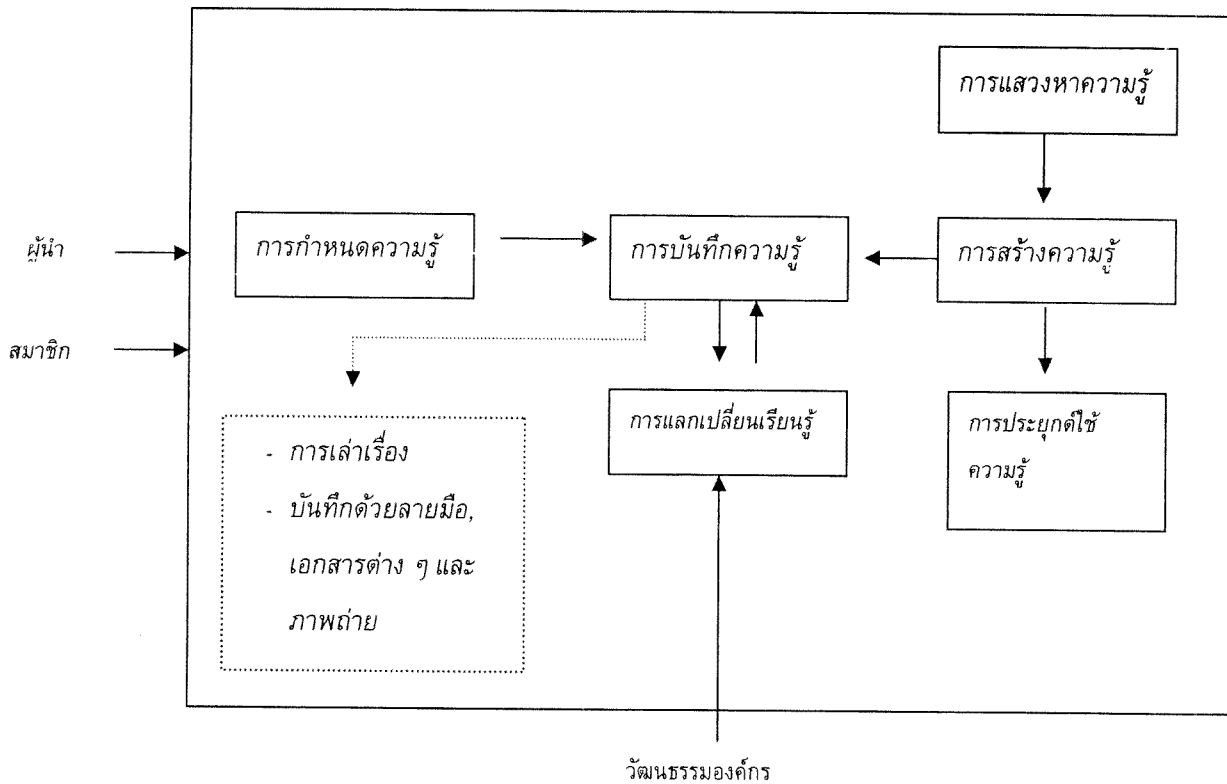
4.1 รูปแบบการจัดการความรู้

จากตอนที่ 3 ได้นำเสนอปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการความรู้ของกลุ่มทอผ้าพื้นเมือง ดังรูปที่

รูปที่ 4.1 แสดงปัจจัยที่ทำให้การจัดการความรู้ประสบความสำเร็จ

ในการจัดการความรู้มีกระบวนการจัดการความรู้สำหรับกลุ่มทอผ้าพื้นเมือง ประกอบด้วย 6 ขั้นตอนคือ การกำหนดความรู้ การแสวงหาความรู้ การสร้างความรู้ การประยุกต์ใช้ความรู้ การถ่ายทอดความรู้ การบันทึกความรู้ ผู้วิจัยจึงขอนำเสนอรูปแบบการจัดการความรู้ชุมชนของกลุ่มแม่บ้าน ดังรูปที่

รูปที่ 4.2 รูปแบบการจัดการความรู้ชุมชนของกลุ่มแม่บ้าน

1. การกำหนดความรู้ เป็นการสำรวจความรู้เดิมที่กลุ่มทอผ้ามีอยู่แล้ว เช่น ประวัติความเป็นมาของกลุ่มทอผ้า การทอผ้า การย้อมสี เป็นต้น เมื่อสำรวจความรู้เดิมของกลุ่มทอผ้าแล้ว จึงให้มีการบันทึกความรู้
2. การแสวงหาความรู้ เป็นการสำรวจตนเอง ว่ากลุ่มทอผ้าขาดความรู้ในด้านใด และควรได้รับความรู้จากแหล่งใด เช่น เข้ารับการอบรม เข้าร่วมประชุมกับเครือข่าย OTOP ไปดูงาน เป็นต้น
3. การสร้างความรู้ เป็นการนำความรู้ใหม่ที่สมาชิกได้รับ และนำมาประยุกต์ใช้กับความรู้เดิม ซึ่งเช่น วิธีการย้อมสีไม่ให้สีตก การประยุกต์เป็นลวดลายใหม่ เป็นต้น แล้วจึงบันทึกความรู้ไว้ให้สมาชิกที่สนใจมาศึกษาในภายหลังได้

4. การประยุกต์ใช้ความรู้ เป็นผลของการนำความรู้ใหม่มาประยุกต์ใช้ แล้วมีผลต่อการดำเนินงานของกลุ่มทอผ้า เช่น ทำให้ได้สินค้าที่มีคุณภาพมากขึ้น ทำให้สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้น เป็นต้น

5. การแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ทั้งระหว่างสมาชิกในกลุ่มทอผ้าเดียวกัน ซึ่งความรู้ที่นำมาแลกเปลี่ยนกัน โดยผ่านการเล่าเรื่อง พูดคุยกัน เนื่องจากวัฒนธรรมองค์กรของสมาชิกกลุ่มทอผ้านั้น มีกิจกรรมการทำงานอาหารกลางวันร่วมกันทุกวัน จึงทำให้สมาชิกทุกคนมีความสนิทสนมและไว้วางใจกัน จึงได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้กันอย่างไม่เป็นทางการ อย่างสม่ำเสมอ

6. การบันทึกความรู้ เป็นการจัดเก็บความรู้ให้เป็นระบบ ซึ่งการบันทึกของกลุ่มทอผ้า ยังไม่ได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บ เนื่องจากสมาชิกในกลุ่มทอผ้า ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ จึงมีเพียงเอกสารที่บันทึกด้วยลายมือ ภาพถ่าย และ เอกสารที่ได้จากการเข้าอบรม เท่านั้น

4.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดการความรู้ จากการสอบถามรอบที่ 1

จากการสอบถามจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 10 ท่าน สามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้
จากการสอบถามรอบที่ 1

1. การกำหนดความรู้

จากคำถาม สมาชิกในกลุ่มทอผ้า ควรมีความรู้ในเรื่องอะไรบ้าง

ลำดับ	ความรู้	ความถี่
1	ลวดลายผ้า	7
2	การทอผ้า	7
3	การตลาด การประชาสัมพันธ์	6
4	การย้อมสี	6
5	การปั่นหลอด	6
6	การมัดหมี่	6
7	อุปกรณ์ที่ใช้ในการทอผ้าและวิธีการใช้งาน	5
8	วัตถุดิบในการทอผ้าเช่น ไหม ฝ้าย เป็นต้น	5
9	การกรอด้วย	4
10	การพัฒนาบรรจุภัณฑ์	4
11	การค้นคว้า	3
12	การบริหารจัดการกลุ่ม	3
13	การรักษาเนื้อผ้า	2
14	การคัดเลือกและการซื้อวัตถุดิบ	2
15	บัญชีรายรับ รายจ่าย	2
16	ประวัติความเป็นมาของกลุ่มทอผ้า	1
17	การแปรรูปผลิตภัณฑ์	1
18	การต่อเส้นด้วย	1

ตารางที่ 4.2 ตารางค่าความถี่ การกำหนดความรู้ จากการสอบถามรอบที่ 1

จากการศึกษาพบว่าความรู้เกี่ยวกับการทอผ้า ที่สมาชิกควรรู้มากที่สุดคือ ความรู้เรื่อง ลวดลายผ้า และการทอผ้า ซึ่งมีความถี่มากที่สุดเท่ากับ 6 และความรู้ที่เป็นมีอันดับรองลงมาคือ การตลาด ประชาสัมพันธ์ การย้อมสี การปั่นหลอด ส่วนความรู้ที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่สำคัญ น้อยที่สุดคือ ประวัติความเป็นมาของกลุ่มทอผ้า การแปรรูป และการต่อเส้นด้าย

2. การแสวงหาความรู้

จากคำถามสมาชิกในกลุ่มทอผ้า มีวิธีการได้รับความรู้ จากวิธีใดบ้าง

ลำดับ	วิธีการได้รับความรู้	ความถี่
1	ได้รับความรู้จากวิทยากร	10
2	ได้รับความรู้จากการประชุมกับเครือข่าย OTOP	4
3	ได้รับความรู้จากการไปดูงาน	4
4	ได้รับความรู้จากสื่อต่างๆ เช่น ทีวี เป็นต้น	3
5	ได้รับความรู้จากบรรพบุรุษ	1

ตารางที่ 4.3 ตารางค่าความถี่ การแสวงหาความรู้ จากการสอบถามรอบที่ 1

จากการศึกษาพบว่า วิธีการได้รับความรู้ที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าย่อดคล้องกันมากที่สุดคือ การได้รับความรู้จากวิทยากร เนื่องจากการเข้ามาสอนของวิทยากรนั้นเป็นการนำความรู้ที่เป็นเทคนิคใหม่และวิธีการที่ทันสมัย ซึ่งสมาชิกของกลุ่มทอผ้าได้รับความรู้ที่ทันสมัย ทำให้สามารถทอผ้าให้มีคุณภาพดีขึ้น และมีการใช้สี การสร้างลวดลาย ที่สวยงามมากขึ้น รองลงมาคือ การได้รับความรู้จากการประชุมกับเครือข่าย OTOP และการได้รับความรู้จากการไปดูงานที่กลุ่ม OTOP อื่น ส่วนการได้รับความรู้จากบรรพบุรุษ ซึ่งความรู้บางเรื่องไม่ทันสมัย เช่น การใช้สี การย้อมสีไม่ให้ตก เป็นต้น จึงทำให้การได้รับความรู้จากบรรพบุรุษมีค่าความถี่น้อยที่สุด

3. การสร้างความรู้

จากคำถาม สมาชิกในกลุ่มทอผ้า มีการนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้กับงานที่ได้รับมอบหมายอย่างไร

ลำดับ	การประยุกต์ใช้ความรู้	ความถี่
1	การย้อมสีไม่ให้สีตก	6
2	การมัดหมี่ลวดลายใหม่ๆ	4
3	การเลือกวัตถุดิบเช่น ด้าย ไหม เป็นต้น	3
4	ประยุกต์เป็นลวดลายใหม่ๆได้	8
5	แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ๆได้	5
6	เทคนิคการทอใหม่	1
7	การเลือกใช้สี	1
8	เทคนิคการปั่นด้าย โดยใช้มอเตอร์ไฟฟ้า	1

ตารางที่ 4.4 ตารางค่าความถี่ การสร้างความรู้ จากการสอบถามรอบที่ 1

จากการศึกษาพบว่า ความรู้ที่สมาชิกกลุ่มทอผ้าได้รับ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้มากที่สุด คือการสร้างลวดลายใหม่ๆ ได้ รองลงมาคือ การย้อมสีไม่ให้สีตก ส่วนความรู้ที่สมาชิกลำบากไปประยุกต์ใช้น้อยที่สุดคือ เทคนิคการทอใหม่ การเลือกใช้สี และ เทคนิคการปั่นด้ายโดยใช้มอเตอร์ไฟฟ้า

4. การประยุกต์ใช้ความรู้

จากคำถาม การนำความรู้มาประยุกต์ใช้ มีผลต่อการดำเนินงานของกลุ่มทอผ้าอย่างไร

ลำดับ	ผลที่ได้จากการประยุกต์ใช้ความรู้	ความถี่
1	ชื่อเสียงของกลุ่มเป็นที่รู้จักมากขึ้น	2
2	กลุ่มทอผ้าเป็นศูนย์การเรียนรู้ของนักเรียนและผู้สนใจทั่วไป	1
3	ทำให้คุณภาพของเนื้อผ้าดีขึ้น	4
4	ทำให้สามารถทอผ้าได้หลายขนาดมากขึ้น	3
5	ทำให้มีผลผลิตมากขึ้น	4
6	ทำให้ยอดขายของกลุ่มเพิ่มมากขึ้น	3
7	ทำให้แปรรูปผลิตภัณฑ์ได้หลากหลายรูปแบบมากขึ้น	4
8	ทำให้ทอผ้าได้รวดเร็วสวยงามขึ้น	2
9	ทำให้มีลูกค้าเพิ่มขึ้น	8
10	ทำให้ลูกค้ามีความพึงพอใจในสินค้า	5
11	ทำให้สมาชิกของกลุ่มมีรายได้มากขึ้น	2
12	ทำให้มีการบริหารจัดการกลุ่มได้ดีขึ้น	2

ตารางที่ 4.5 ตารางค่าความถี่ การประยุกต์ใช้ความรู้ จากการสอบถามรอบที่ 1

จากการศึกษาพบว่า การนำความรู้มาประยุกต์ใช้มีผลต่อการดำเนินงานของกลุ่มทอผ้ามากที่สุดคือ ทำให้มีลูกค้าเพิ่มขึ้น เนื่องจากกลุ่มทอผ้าสามารถทอผ้าได้ตรงตามความต้องการของลูกค้า จึงมีลูกค้าที่เคยซื้อสินค้าไป แล้วกลับมาเป็นลูกค้าประจำเพิ่มขึ้น รองลงมาคือ ทำให้ลูกค้ามีความพึงพอใจในสินค้า และการนำความรู้มาประยุกต์ใช้มีผลต่อการดำเนินงานของกลุ่มทอผ้าน้อยที่สุดคือ กลุ่มทอผ้าเป็นศูนย์การเรียนรู้ของนักเรียนและผู้สนใจทั่วไป

5. การแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้

จากคำถาม สมาชิกในกลุ่มทอผ้า มีการแลกเปลี่ยนความรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ กับ สมาชิกคนอื่นๆ ในกลุ่มอย่างไร

ลำดับ	วิธีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	ความถี่
1	การพูดคุยกัน	8
2	สอนงานกันโดยการปฏิบัติให้ดู	6
3	นำผลงานมาวิจารณ์ ดิชมกัน	4
4	ถ่ายเอกสารที่ได้รับจากการเข้าอบรม แจกจ่ายสมาชิก	1
5	เข้าร่วมประชุม สัมมนากับกลุ่ม OTOP อื่น	2
6	สมาชิกที่เข้าอบรม มาถ่ายทอดต่อให้กับสมาชิกคนอื่น	1

ตารางที่ 4.6 ตารางค่าความถี่ การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ จากการสอบถามรอบที่ 1

จากการศึกษาพบว่า สมาชิกในกลุ่มทอผ้ามีวิธีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ มากที่สุดคือ การพูดคุยกัน เนื่องจากสมาชิกทำงานในสถานที่เดียวกัน และทานอาหารกลางวันร่วมกันทุกวัน จึงมีความไว้วางใจที่จะพูดคุย แลกเปลี่ยนความรู้กัน รองลงมาคือการสอนงานกันโดยการปฏิบัติให้ดู และให้ทดลองทำตาม ส่วนวิธีการแลกเปลี่ยนรู้น้อยที่สุดคือการถ่ายเอกสารที่ได้รับจากการเข้าอบรมแจกจ่ายสมาชิก และ สมาชิกที่เข้าอบรมมาถ่ายทอดต่อให้กับสมาชิกคนอื่น เนื่องจากความรู้บางหัวข้อ เช่น ระบบบัญชี เป็นต้น สมาชิกที่เข้าอบรมมีหน้าที่รับผิดชอบเพียงคนเดียว จึงไม่ได้ถ่ายทอดให้กับสมาชิกคนอื่น แต่ถ้าเป็นหัวข้อเกี่ยวกับการทอผ้า นั้น วิทยากรเข้ามาสอนที่กลุ่มทอผ้า สมาชิกส่วนใหญ่ได้เข้าอบรม จึงไม่มีการถ่ายทอดความรู้ต่อให้กับสมาชิกคนอื่น

6. การบันทึกความรู้

จากคำถาม ความรู้ของสมาชิกในกลุ่ม ได้มีการบันทึกไว้หรือไม่ ถ้ามีการบันทึกไว้ บันทึกไว้อย่างไร

ลำดับ	การบันทึกความรู้	ความถี่
1	บันทึกสวดลายผ้า	7
2	บันทึกวิธีการย้อม	5
3	บันทึกรายรับ รายจ่าย	5
4	บันทึกวิธีการทอผ้า	3
5	บันทึกวิธีการแปรรูปผลิตภัณฑ์	2
6	บันทึกประวัติ เรื่องราวของกลุ่ม	2

ตารางที่ 4.7 ตารางค่าความถี่ การบันทึกความรู้ จากการสอบถามรอบที่ 1

จากการศึกษาพบว่า ความรู้ที่ควรมีการบันทึกไว้มากที่สุดคือบันทึกสวดลายผ้า ซึ่งในปัจจุบันมีการบันทึกไว้ในสมุด แต่ยังไม่มีการจัดเก็บให้เป็นระบบ รองลงมาคือ บันทึกวิธีการย้อม และบันทึกรายรับ รายจ่าย เพื่อควบคุมต้นทุนในการผลิต ส่วนความรู้ที่สมาชิกมีความเห็นน้อยที่สุดคือ การบันทึกวิธีการแปรรูปผลิตภัณฑ์ และ บันทึกประวัติ เรื่องราวของกลุ่ม

4.3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดการความรู้ จากการ สอบถามรอบที่ 2

จากแบบสอบถามปลายเปิดในรอบที่ 1 นำมาสร้างเป็นแบบสอบถามในรอบที่ 2 เพื่อยืนยัน
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความรู้ของกลุ่มทอผ้า ได้ดังนี้

1. การกำหนดความรู้

จากคำถาม สมาชิกในกลุ่มทอผ้า ควรมีความรู้ในเรื่องอะไรบ้าง

ความรู้	ค่ามัธยฐาน (Median)	ฐานนิยม (Mode)	ค่าพิสัยระหว่าง ควอไทล์ (Interquartile Range)
ประวัติความเป็นมาของกลุ่มทอผ้า	2	2	1
การแปรรูปผลิตภัณฑ์	2	2	1
การตลาด การประชาสัมพันธ์	2	2	1
การรักษาเนื้อผ้า	2	2	1
อุปกรณ์ที่ใช้ในการทอผ้าและวิธีการใช้งาน	2	2	1
ลวดลายผ้า	1.5	1	1
การทอผ้า	1.5	1	1
การย้อมสี	1.5	1	1
การบริหารจัดการกลุ่ม	1	1	1
บัญชีรายรับ รายจ่าย	1	1	1
วัตถุดิบในการทอผ้าเช่น ไหม ฝ้าย เป็นต้น	1.5	1	1
การคัดเลือกและการซื้อวัตถุดิบ	1.5	1	1
การต่อเส้นด้าย	1.5	1	1
การปั่นหลอด	1.5	2	1
การกรอด้วย	1.5	2	1
การมัดหมี่	1.5	2	2
การคันเครือ	1.5	2	2
การพัฒนาบรรจุภัณฑ์	1	1	2

ตารางที่ 4.8 ตารางค่ามัธยฐาน ค่านิยมและ ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ การกำหนดความรู้ จากการ
สอบถามรอบที่ 2

จากการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกันมาก ในความรู้ที่สมาชิกในกลุ่มควรรู้ ได้แก่ ประวัติความเป็นมาของกลุ่มทอผ้า การแปรรูปผลิตภัณฑ์ การตลาด ประชาสัมพันธ์ การรักษาเนื้อผ้า อุปกรณ์ที่ใช้ในการทอผ้าและวิธีการใช้งาน ลวดลายผ้า การทอผ้า การย้อมสี การบริหารจัดการกลุ่ม บัญชีรายรับ รายจ่าย วัตถุดิบที่ใช้ในการทอผ้า การคัดเลือกและการซื้อวัตถุดิบ การต่อเส้นด้าย การปั่นหลอด และการกรอด้าย

2. การแสวงหาความรู้

จากคำถามสมาชิกในกลุ่มทอผ้า มีวิธีการได้รับความรู้ จากวิธีใดบ้าง

วิธีการได้รับความรู้	ค่ามัธยฐาน (Median)	ฐานนิยม (Mode)	ค่าพิสัย ระหว่างควอ ไทล์ (Interquartile Range)
ได้รับความรู้จากบรรพบุรุษ	1	1	1
ได้รับความรู้จากวิทยากร	1	2	2
ได้รับความรู้จากการประชุมกับเครือข่าย OTOP	1	0	2
ได้รับความรู้จากการไปดูงาน	1	0	2
ได้รับความรู้จากสื่อต่างๆ เช่น ทวี เป็นต้น	0	0	1

ตารางที่ 4.9 ตารางค่ามัธยฐาน ค่านิยมและ ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ การแสวงหาความรู้ จากการ
สอบถามรอบที่ 2

จากการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกันมาก ในวิธีการได้รับความรู้ คือ การได้รับความรู้จากบรรพบุรุษ เนื่องจากความรู้ที่บรรพบุรุษถ่ายทอดมานั้น เป็นความรู้ทั้งหมด ตั้งแต่เริ่มปลูกฝ้าย ปลูกหม่อน เลี้ยงไหมผลิตเส้นด้าย เส้นไหม จนกระทั่งทอเป็นผืน และ การได้รับความรู้จากสื่อต่างๆ เช่น หนังสือ ทวี เป็นต้น

3. การสร้างความรู้

จากคำถาม สมาชิกในกลุ่มทอผ้า มีการนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้กับงานที่ได้รับมอบหมายอย่างไร

การประยุกต์ใช้ความรู้	ค่ามัธยฐาน (Median)	ฐานนิยม (Mode)	ค่าพิสัย ระหว่างควอ ไทล์ (Interquartile Range)
การย้อมสีไม่ให้สีตก	2	2	1
การเลือกวัตถุดิบเช่นด้าย ไหม เป็นต้น	1	1	1
การปั่นด้ายจากใช้มือหมุนเป็นใช้มอเตอร์ไฟฟ้า	2	2	1
การมัดหมี่ลายใหม่ๆ	1	1	1
การเลือกใช้สีในการย้อม	1	1	0
ทำให้คิดค้นลายใหม่ๆได้	1	1	1
การแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ	1	0	2
ได้เทคนิคการทอใหม่ๆ	0	0	1

ตารางที่ 4.10 ตารางค่ามัธยฐาน ค่านิยมและ ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ การสร้างความรู้ จากการ
สอบถามรอบที่ 2

จากการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกันมากที่สุด ในการนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้มากที่สุดคือ การเลือกใช้สีในการย้อม จึงได้ผลิตภัณฑ์ที่มีสีตรงตามความต้องการของลูกค้า และทำให้สามารถขายสินค้าได้เพิ่มขึ้น

4. การประยุกต์ใช้ความรู้

จากคำถาม การนำความรู้มาประยุกต์ใช้ มีผลต่อการดำเนินงานของกลุ่มทอผ้าอย่างไร

ผลที่ได้จากการประยุกต์ใช้ความรู้	ค่ามัธยฐาน (Median)	ฐานนิยม (Mode)	ค่าพิสัย ระหว่างควอ ไทล์ (Interquartile Range)
กลุ่มทอผ้าเป็นศูนย์การเรียนรู้ของนักเรียนและผู้สนใจทั่วไป	2	2	0
ชื่อเสียงของกลุ่มเป็นที่รู้จักมากขึ้น	2	2	1
ทำให้มีลูกค้าเพิ่มขึ้น	1.5	1	1
ทำให้มีลูกค้ามีความพึงพอใจมากขึ้น	1.5	1	1
ทำให้คุณภาพของเนื้อผ้าดีขึ้น	1.5	1	1
ทำให้สามารถทอผ้าได้หลายขนาดมากขึ้น	1.5	1	1
ทำให้มีผลผลิตมากขึ้น	1	1	1
ทำให้แปรรูปผลิตภัณฑ์ได้หลากหลายรูปแบบมากขึ้น	1.5	2	1
ทำให้ยอดขายของกลุ่มเพิ่มมากขึ้น	1	1	1
ทำให้ทอผ้าได้รวดเร็วสวยงามขึ้น	1	1	1
ทำให้มีการบริหารจัดการกลุ่มได้ดีขึ้น	1	1	1
ทำให้สมาชิกของกลุ่มมีรายได้มากขึ้น	1	1	1

ตารางที่ 4.11 ตารางค่ามัธยฐาน ค่านิยมและ ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ การประยุกต์ใช้ความรู้ จาก
การสอบถามรอบที่ 2

จากการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกันมากที่สุด ในการประยุกต์ใช้
ความรู้ แล้วมีผลต่อการดำเนินงานของกลุ่มทอผ้าคือ กลุ่มทอผ้ากลายเป็นศูนย์เรียนรู้ของนักเรียน
และผู้สนใจทั่วไป

5. การแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้

จากคำถาม สมาชิกในกลุ่มทอผ้า มีการแลกเปลี่ยนความรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ กับสมาชิกคนอื่นๆ ในกลุ่มอย่างไร

วิธีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	ค่ามัธยฐาน (Median)	ฐานนิยม (Mode)	ค่าพิสัย ระหว่างควอ ไทล์ (Interquartile Range)
สอนงานกันโดยการปฏิบัติให้ดู	1	1	1
สมาชิกที่เข้าอบรม มาถ่ายทอดต่อให้กับสมาชิกคนอื่น ๆ	1	1	1
พูดคุยกัน	1	1	0
เข้าร่วมประชุม สัมมนา กับกลุ่ม OTOP อื่น	1	1	0
ถ่ายเอกสารที่ได้รับจากการอบรม แจกจ่ายสมาชิก	1	1	0
เอาผลงานมาวิจารณ์ ดิชมกัน	0	0	1

ตารางที่ 4.12 ตารางค่ามัธยฐาน ค่านิยมและ ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ การแบ่งปันแลกเปลี่ยน
ความรู้ จากการสอบถามรอบที่ 2

จากการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกันมากที่สุด ในวิธีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้คือ การพูดคุยกัน การเข้าร่วมประชุมสัมมนากับกลุ่ม OTOP อื่น และเมื่อสมาชิกบางคนไปอบรมเพิ่มเติม ก็นำเอกสารมาสำเนาเพื่อแจกจ่ายสมาชิกคนอื่นๆ

6. การบันทึกความรู้

จากคำถาม ความรู้ของสมาชิกในกลุ่ม ได้มีการบันทึกไว้หรือไม่ ถ้ามีการบันทึกไว้ บันทึกไว้อย่างไร

การบันทึกความรู้	ค่ามัธยฐาน (Median)	ฐานนิยม (Mode)	ค่าพิสัย ระหว่างควอ ไทล์ (Interquartile Range)
บันทึกประวัติ เรื่องราวของกลุ่ม	1	2	1
บันทึกวิธีการทอ	1	2	2
บันทึกลวดลายผ้า	1	1	0
บันทึกวิธีการย้อม	0	0	1
บันทึกวิธีการแปรรูปผลิตภัณฑ์	0	0	1
บันทึกรายรับ รายจ่าย	0	0	0

ตารางที่ 4.13 ตารางค่ามัธยฐาน ค่านิยมและ ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ การบันทึกความรู้ จากการ
สอบถามรอบที่ 2

จากการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกันมากที่สุด ในการบันทึกความรู้คือ การบันทึกลวดลายผ้า เนื่องจากสมาชิกส่วนใหญ่ของกลุ่มทอผ้า เป็นผู้สูงอายุ ซึ่งลวดลายในอดีต ถ้าไม่มีการบันทึกไว้ ความรู้อาจสูญหายไปพร้อมกับสมาชิก ทางกลุ่มทอผ้าจึงได้บันทึกไว้ด้วยลายมือ และวาดลวดลายลงบนกระดาษ รองลงมา คือ การบันทึกรายรับ รายจ่าย เพื่อให้สมาชิกของกลุ่มได้รับทราบผลการดำเนินงานของกลุ่มทอผ้า

